

Lai sapnis par īstenību taptu

TURPINĀJUMS. SĀKUMS 26. UN
29. MAIJA PIELIKUMĀ
«CELOJUMS»

"Sapnis par to, lai draudzīgā kompānijā vai vismaz kopā ar kādu uzticamu pavadoni izstaigātu Latvijas jūras piekrasti, manā sirdī un prātā tiek lolots vairākus gadu desmitus," tā šai pašā avizē un pielikumā «Ceļojums» rakstīju nu jau vairāk nekā pirms gada. Bet pašu ceļojumu **Jūrtakā** mazģimeniskā kompānijā oficiāli aizsākām 2018. gada augustā. Kā iesmējām pirms mēneša, kad atkal līdzīgā "divu mājsaimniecību" distancēto pulciņā devāmies pievārēt kārtejo vēl nepieveikto takas posmu, esam uzrādījuši gliemeža cienīgu ātrumu – *pa trīs gadi četri posmi kā ligoti noligoti...* Tas, ja mēra no sākuma – no Latvijas-Lietuvas robežpunkta Nidā. Toties dažs no tiem "nokājots" pat desmitā reižu. Un vēl dažā gribas atgriezties vēl un vēlreiz...

Jo lēnāk, jo labāk

Šogad rādiņāji ir labāki, jo Ligo svētku garajās brīvdienām iespējām pieveikt vēl vienu Jūrtakas posmu – pieko dienu, kas paredz ceļojumu **no Ziemupes lidz Pāvilostai**. It kā jau varētu pat lepoties – **21 km!** Bet... tas tika pieveikts pusotras dienas laikā. Turklat – redzot mūsu ātrumu, jāsāk pārdomāt, vai vecāka gadagājuma ceļotāji tālāk par Dīžjuru (tas ir, lidz Kolkai) maz tiks, jo tikai šajā maršruta daļā tad oficiāli vēl paredzētas 10 dienas jeb posmi, kas mūsu gadījumā varētu rezultēties ar distanci piecu gadu garumā...

Lai arī šajā vērtējumā fakti it kā būtu pareizi, taču, ja galvenais ceļa mērķis ir gūt baudu, ko miesai un garam sniedz fantastiskā Latvijas piejūras daba, Dīžjuras mežonīgais skaistums, ģimeniska kopā būšana vismaz trijās paaudzēs (no 5 līdz 57 gadiem, kur "jūtīgākais" ir 13-gadīgais posms) un vēl arī vēlme ieraudzīt, saprast un uzzināt kaut ko sev jaunu, tad... jo lēnāk, jo – labāk...

Un tā arī darījām. Peldējāmies, brādājāmies (ūdens gan, kā jau Dīžjūrā vasaras pirmajā pusē, vēl nebija lāgā iesilis), meklējām atrakcijas jaunākajam kājotājam un centāmies ķert katru apskatāmu objektu...

Par naktsmājām jādomā laikus

Oficiāli gan daži, manuprāt, šī posma interesantākie, kā, piemēram, **Pūnu upurakmens** un **Māras baznīca**, nemaz nav minēti. Bet arī oficiāli nosauktie, jo īpaši **Akmeņraga bāka** un **Pāvilosta**, katrai atsevišķi ir gana vērti ceļojuma galamērķi. Tā arī nosprieduši, naktsmājas izvēlejāmies meklēt tieši mazajā ositas pilsetiņā. Gan tāpēc, ka sākumā cerējām – varbūt tas būs mūsu šīs reizes ceļojuma viduspunkts

un varbūt tomēr spēsim pāieties uz priekšu Jūrkalnes virzienā..., gan arī tāpēc, ka tā ir vieta, kur ir gana liela ēstuvju izvēle; šoreiz bijām izvēlejušies šikot – vismaz vienu ēdienreizi dienā atvēlot kādā par moteļa virtuvīti labākā barotavā. Un vēl... ir taisnība tām zinām, kas vēsta, ka vismaz jūras piekrastē vairumam naktsmītu ir garumgara rezervāciju lapa. Tāpēc, lai arī šai zinā sākotnēji bijām gribējuši kaut ko ekskluzivāku – mežonīgās būdiņas Ziemupes kāpās, atsevišķu namiņu kaut kur pie Akmeņraga, labi aprīkotu Pāvilostas dzīvoklī vai vismaz pie Sakas izbūvētās Peldmājas –, tās visas bija aizņemtas.

Turklāt – mums taču bija svarīgs vēl viens nosacījums – lai mājvieta būtu draudzīga mūsu spalvu kušķim – smaidīgi priečīgajai zelta retrivera jaunkundzei Dārsijai! Tad nu izvēlējāmies un arī dabūjām kaut ko laikam jau diezgan ekskluzīvu – Bootparka apartamentus. Fotogrāfijās izskatās loti labi – ģimenei pievilcīga pusemāja pašā Sakas upes krastā, skaisti skati, loti plašas telpas, virtuvīte, dušas, draudzīgi saimnieki... Bet jau pāris dienu pēc rezervēšanas (un jau arī samaksāšanas) e-pastā atnāca it kā atvainošanās, it kā "draudu" zinā: "Jūs, cerams, esat informēti, ka naktsmītnē atrodas vienā ēkā ar laivu darbnīcām un darba laikā tur cilvēki strādā..." Nu un? – nodomājām, – pa nakti taču tur neviens ipaši neurbēsies, bet pa dienu taču mēs būsim projām! Ap 21.00 piektienas vakarā nokļuviši galā, saprātam, ka tik vienkārši vis nebūs. Tas, ka pie pašas ēkas nevar piebraukt, jo tā tiešām atrodas rūpnieciskajā zonā, nav nekāda bēda, sliktākais, ka turpat pie mūsu logiem kāds dāļu vīrs pulēja uz steķiem paceltās jahtas dibenu. Un arī tas vēl nebija nekas, bet viņš to arī krāsoja ar kaut ko melnu un loti efektigi smaržojošu tā, ka bija loti jādomā, kā un kur lai gul, lai nākamajā rītā nepamostos ar galigi dullu galvu...

Bet kopumā šķiet, ka šī vienu māju ir kāda ES projekta sekas, ko realizējuši kādi gara auguma vecpuiši. Tur ir loti plašas telpas ar milzīgu potenciālu, kas izmantots, manuprāt, labi, ja par procentiem 20... Piemēram, guļamistabas ir tik lielas, ka tajās katrā mierīgi var ie-tilpt viens vidēja izmēra (ap 35 dalibnieki) pašdarbibas kolektīvs, vēl jo vairāk, ka par guļamajiem šeit pamatā izvēlēti laba izmēra, bet viegli matrači. Tai pat laikā tuletes ir gan divas, bet duša ir tikai viena un vienā guļamistabā, blakus pāra gultai... Dušas telpā nav neviens āķiša vai plauktiņa, kur kaut dvieliti nolikt, bet vienīgais spogulis "publiskajā" ēkas daļa... – bez 1,80 m augumiņa savu ģimini tajā nerēdzēt... Ar ūdens padevi un kvalitāti, šķiet, arī ir problēmas... Taču mūsu gadījumā tie visi bija sikumi; guļēšana plašumā, kur vesela logu rinda veras upes virzienā, iespēja gatavot loti labi aprīkotā virtuvītē, pavaloties loti ērtā šūpuļkrēslā un pa taisno no lieveņa palaist gar gana mežonīgu upes krastu paskraidīties suni – tas atsvēra visas iespējamās neērtības!

►13. lpp.

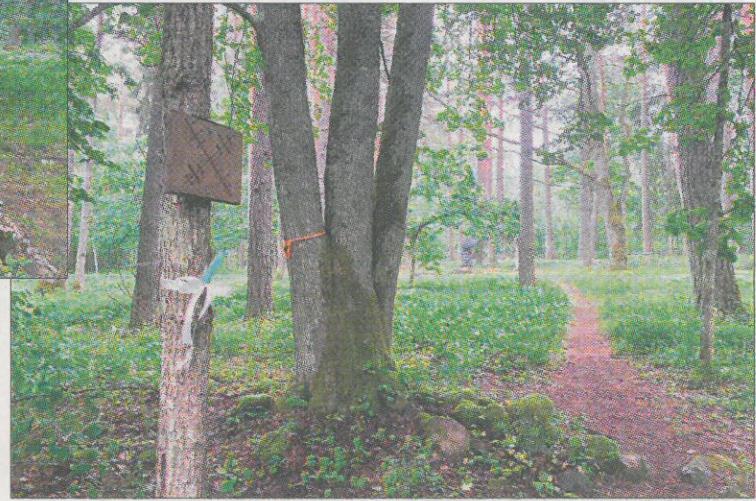
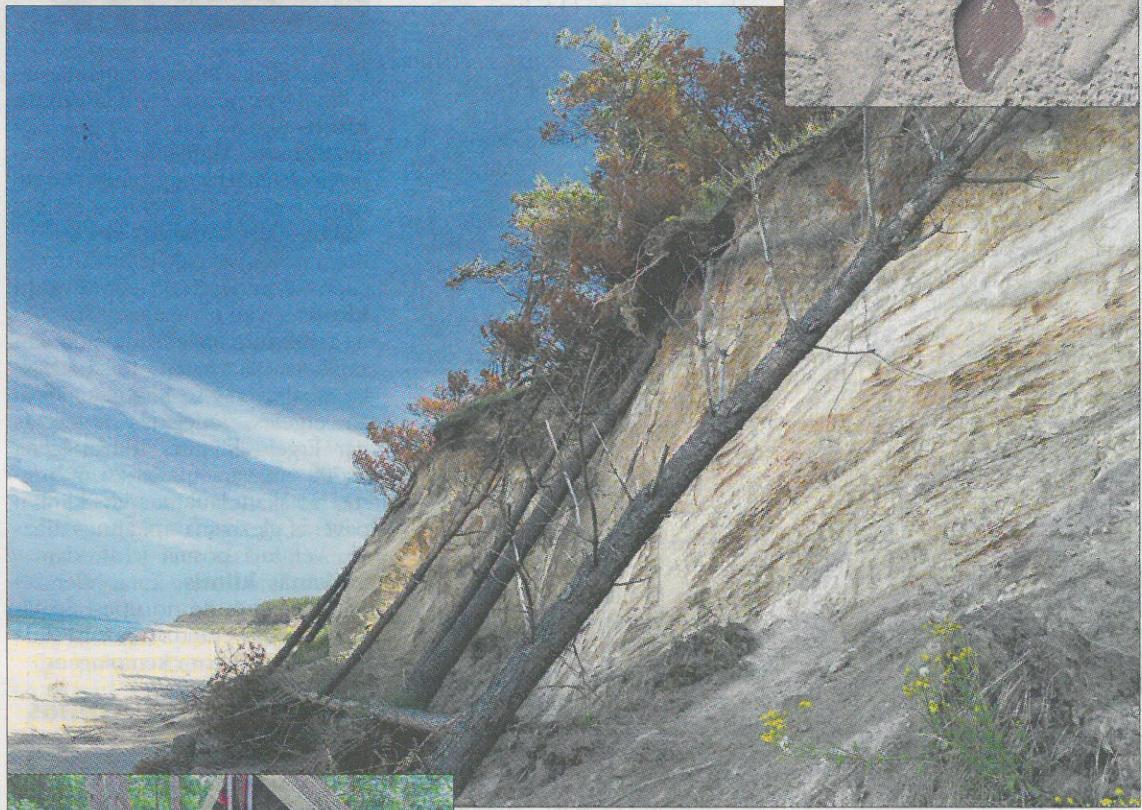
Vasaras priekšrocības – daudzās upītes un strautiņus var vienkārši pārbrist

Skats pa naktsmāju logu

Dīzzvani Ziemupes izcirtumā

Māras svētnīca jeb Maznodupju akmens krāvums

Lai sapnis par īstenību taptu

► 12. lpp.

Aidā, ceļā!

Bez lielas pārliecības pieveikt paredzēto 21 km vienā piegājienā jau laikus sagatavojāmies un izmantojām iepriekš pārbaudito divu auto principu. Protī, ar abiem aizbraucām līdz iedomātajam kontrolgalapunktam, mūsu gadījumā – līdz Akmeņrākai, kur vienu no mašīnām atstājam, tad, saspiedušies otrajā, aizbraucām līdz sākuma punktam jeb Ziemupei. Tas – lai nav pa vienu ceļu jāiet turpu šurpu. Ľoti laba metode, ja vien... Bet par visu pēc kārtas.

Jūrtakas mājaslapa stāsta: mūsu šīs reizes maršruta pievilkiba ir tajā, ka baudīsim cilvēku maz apmeklētas pludmales, kur var lasīt dzintarus un akmentīpus ar fosilijām, dzirdēt dziedošās smilis zem kājām, raudzīsim Ziemupes apkaimes stāvkrasti, bet tālāk līdz Akmensragam – skaistas, vietām noskalotas priekšķapas, kas noaugušas ar smiltāju kāpukviešiem un kāpuniendrēm. Vietaiām redzamas pelēkās kāpas. Jā, tas viss arī bija. Un arī iešana, salidzinot ar iepriekšējo reizi, kad visai lielu daļu ceļa nācās mērot pa neerto smilšu-oļu pludmali, bija daudz ērtāka. Enot varēja atcerēties šodien neticamos 80. gadi, kad šajā puse darbojās kolhozs «Kopdarbs» un par spīti aizliegumiem un šķēršļiem, ko paredzēja PSRS armijas noteiktais pierobežas režīms, vietējiem (pie kuriem radu dēļ kādu mirklī piederēju) bija ekskluzīva iespēja gan dažās vietās jūras krastā iziet, gan lasīt sēnes senajā piejūras mežā. Taču, ja pirms gadiem 10 līdz 15 te, ārpus kolhoza centra Sarailos, piekrastes pusē ēku faktiski nebija un Ziemupes kempings jaunajos laikos bija vienīgais nakšņošanas punkts, tad tagad... Pat slaveno kadiķu audzi īsti ieraudzīt neizdevās; visapkārt plautu zālienu un pastarpām bijušo kolhoznieku livārietēm vai tām līdzīgām mājām redzamas jaunas un ļoti jaunas, un, jā, arī ekskluzīvas būves...

Lai nu kā, sākotnējo maršrutu pieveicām ļoti ātri – 12 km līdz Akmeņrāgam – četrās stundās. Un, visticamāk, tāpēc, ka mums nopakal dzinās solitais milzu negaiss. Tad nu steidzāmies, beigās pat skriešus, lai ar pirmajām lietus lāsēm nonāktu vismaz kaut kādā patvērumā – Akmeņrāga bākas sargu privātajā dārza mājiņā vai pašā bākā. Uz to gan bija rinda – "COVID-19" ierobežojumu dēļ – katrai nākamajai kompānijai ļāva rāpties augšā tikai tad, kad iepriekšējā bija jau norāpusies lejā... Bet negaiss mūs tikai pabiedēja, ducināja un spēra visapkārt, bet mēs pat īsti

Ziemupes dabas parka uzrakstu īpašā vērtība – senie hidronīmi, piemēram, strautu jeb valku nosaukumi

lietu nedabūjām. Un skaistos skaistus no bākas augstumiem varējām baudīt pat tā kā saules apspīdētu. Visu varējām apskatīt ļoti kārtīgi, jo bija noticis neticamais – steigā kāpjet ārā no Ziemupē atstātās mašīnas, tajā bijām atstājuši pie Akmeņrāga bākas atstātā auto atslēgas... Lūgšus lūdzāmies un arī izlūdzāmies bākas sargam, lai viņš ar savu ūzīlītu vienu no mūsu šoferišiem aizvestu līdz Ziemupei. Vīrs izrādījās ļo-o-ti atsaucīgs un nekādi nebija pierunājums par šo mūsu muļķības braucienu paņemt kaut jel kādu samaksu...

Ja gribas ievākt kosmisko starojumu

Pusdienas ēdām tiešām labā zivju restorāniņā, kas jau ieskaitāms Ziemupes teritorijā, bet pēc tam devāmies izpētīt interesantos apskates objektus. Un mūsu pirmā izvēle bija Ulmales jeb **Pinnu upurakmens**, ko daži no mums jau reiz bija apmeklējuši pirms gadiem 10. Atrast to var ļoti viegli, jo, sekojot norādei šosejas malā un braucot pa neticami izbrauktu ceļu tikai taisni, pēc apmēram 1 km arī atdursieties tieši pie upurakmens. Tālāk braukt neizdosies, jo barjerā. Akmens ir ļoti interešants, tā apkārtne ir labiekārtota, un kopumā vieta tā vien aicina iemēģināt kādu no pagāniskajiem rituāliem... Oficiāla informācija liecina, ka šis ir visplašāk pazīstamais Latvijas cilindriskais bļodakmens

un – arheoloģijas piemineklis. Tas tūcītis saukts arī par Dievekļa akmeni. Dobumakmens bijis apgāzts, bet 1981. gadā J. Sudmaļa dabas draugu kopa «Dīžakmens» to atrākusi un novietojusi vertikāli. Bļodakmenim ir tipisks šā tipa kultūrvēsturiskajiem akmeniem raksturīgais bļodveida dobums, kas mākslīgi veidots. Bļodakmeņus uzskata par seniem kulta akmeniem, kuru dobūmos varētu būt likti nelieli ziedoņumi. Ir arī minēts, ka akmens it kā pārvietots no kādas citās vietas un tajā izgrebts dobums ar tilpumu ap 9 litri. Par šo akmeni vairākkārt ir rakstījuši arī ezotēriķi, vairākas publikācijas bijušas arī žurnālā «Mistērija». Vienā no tām arī stāstīts par to, ka "uz šo akmeni darbojas no kosmiskā izplatījuma četri energijas veidi". To intensitāte esot lielākā aukstos gadalaika mēnešos, bet ievērojami mazāka siltos vasaras mēnešos. Kosmiskā strāvojuma nokrāsa esot gaiši dzeltena, gaiši zila, viegli ultravioletā un gaiši salātu zaļā krāsā. Akmens dobūmā no nokrišņiem esošais ūdens nesasalst arī ziemas periodā. Tam piemītot arī dziednieciskas īpašības. Ar to varot jūtami sakārtot veselības problēmas pacienti, kam ir redzes traucējumi un ādas slimības. Bet tad ilgstoši esot jāveic procedūras ar šo kosmiskā strāvojuma enerģētiski apstārto ūdeni. Esot jārīkojas šādi: rūpīgi iztīrot un izmazgājot ar līdzpāremtu ūdeni akmens dobū-

mu no netīrumiem, tas jāpiepilda ar avota ūdeni (avots esot arī netālajā granskarjerā), ļaujot tam iegūt dziednieciskas spējas vismaz trīs stundas. Pēc tam šādu dziedniecisko ūdeni izsmēl un izliesto pēc nozīmes, uzglabājot tumšā un vēsā vietā ne ilgāk kā divus mēnešus, jo tad tas pakāpeniski zaudē savas enerģētiskās un dziednieciskās spējas. "Pinnu upurakmens ir vērtīga dabas dziedinātava, bet atrodoties kādam privātpāšumā, kā arī pieejams ar zināmu apgrūtinājumu, nerada relaksējošo gaisotni, to apmeklējot, bet drīzāk – stresa situāciju," raksta ezotēriķi. Domājams, tas tāpēc, ka viņi bija mēģinājuši pie akmens dotojies kājām, un tad tas varētu būt visai stresaini, jo, tākā kāds – vienalga, kājām vai arī mašīnu – nogriežas no šosejas uz upurakmens pusi, tā no ceļmalas sētas izlec un ceļa vidū visus ļoti aizdomīgi sagaida trīs suņi – vilks, taksis un rotveilers. Vilks izskatās saprātīgs un ātri atgriežas sētā, bet tie divi pārēj..."

Caur brikšņiem, pa takām – Māras baznīcā iekšā

Turpat netālu, taču daudz grūtāk aizsniedzams, bija vēl viens ezotēriski dabas objekts. Un, atšķirībā no Pinnu upurakmens, tas noteikti nav arheoloģisks senvēstures piemineklis. Taču normālos laikapstākjos – kad nelis lietus, neputina vai nav

Akmeņrāga bāka un...

...tās kāpnes

īoti auksti – ir tiešām pievilkīgs objekts – skaista, aptuveni 1,5 km gara meža taka, kas dūksnainākās vietās izliktā ar platām koka laipām. Nonākot galā, var ieraudzīt šodien acīmredzami regulāri pieskatītu ieapaļu meža lauci, ko ieskauj, kā šķiet, simtgadigi un arī vecāki kokai un, ja labi ieskatās – arī nelielu akmeni krāvums. Aptuveni 2000 m² lielājā teritorijā ir iekārtotas vairākas "dabas svētnicas" – ar ziediem, akmeniem, krāsainām lentītēm, arī stikliņiem, dzintara gabaliņiem iezīmētas ziedojušas vīetas. Tā kā mūsu viesošanās sakrita ar isto saulgriežu laiku, bija redzamas vairākas rituālo uguns-kuru vietas. Skaidrs, ka tie, kas šeit, kā redzams, regulāri nāk pēc dabas dziedinošā spēka, ir absolūti pārliecīnāti, ka šeit reiz bijusi se-nā svētvieta. Aprakstā, kas izvietots stendā pirms meža takas, gan var lasīt, ka šis aplis – līdzīgi kā Pokaiņu meža akmens krāvums – visticamāk, izveidojušies pirms aptuveni gadiem 100–150, kad reiz te bijusi sāmniecība un lauki, no kuriem vākti akmeni, kas kaut kādu šodien vairs nezināmu iemeslu dēļ krauti noteiktās vietās un apjomos...

Lai nu kā – vieta ļoti skaista un noteikti arī enerģētiski spēcīga – gan skaistās dabas dēļ, gan arī tā starojuma dēļ, ko šai vietai dod cilvēki, kas te regulāri nāk un domā labas, jācer, ka tikai labas domas...

Turpmāk vēl.

IVONNA PLAUME

Lai pasmelatos Pinnu upurakmens enerģiju, vispirms jātiekt garām tā sargiem

Krabji arī mūsu jūrā